МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія аеронавігації

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Нормативно-правова і спеціальна підготовка пілотів до польотів на МПЛ: митні правила і прикордонний контроль»
вибірковий компонент
освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Аеронавігація

Харків 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО **СХВАЛЕНО**

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 29.09.2022 № 9

Методичною радою Кременчуцького льотного коледжу Харківського національного університету внутрішніх справ
Протокол від 19.09.2022 № 2

ПОГОДЖЕНО
Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з технічних дисциплін
Протокол від 23.09.2022 № 9

Розглянуто на засіданні циклової комісії аеронавігації протокол 29.08.2022 № 2

Розробник: викладач циклової комісії аеронавігації Ємець В.В.

Розробник: викладач циклової комісії аеронавігації, спеціаліст Ножнова М.О.

Рецензенти:
1. Викладач циклової комісії Авіаційного транспорту, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, викладач-методист Тягній В.Г.
2. Професор кафедри аеронавігаційних систем навчально-наукового інституту Аеронавігації, електроніки та телекомунікації Національного авіаційного університету, доктор технічних наук, доцент Шмельова Т.Ф.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва напряму підготовки, спеціальності, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 1,0 Загальна кількість годин - 30 Кількість тем - 2	27 Транспорт (шифр галузі) (назва галузі знань) 272 Авіаційний транспорт (код напряму (назва напряму підготовки або спеціальності) бакалавр (назва сво)	Навчальний курс 4 (номер) Семестр 7 (номер) Види контролю: залік (екзамен, залік)

Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:

Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Лекції - 6 (години)	Лекції - _____ (години)
Семінарські заняття - 0 (години)	Семінарські заняття - _____ (години)
Практичні заняття - 4 (години)	Практичні заняття - _____ (години)
Лабораторні заняття - - (години)	Лабораторні заняття - - (години)
Самостійна робота - 26 (години)	Самостійна робота - _____ (години)
Індивідуальні завдання:	Індивідуальні завдання:
Курсова робота - - (кількість, № семестру)	Курсова робота - - (кількість, № семестру)
Реферати - 2 6 (кількість, № семестру)	Реферати - _____ (кількість, № семестру)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Митні правила і прикордонний контроль» - надати курсантам теоретичні знання по вимогам основних положень Митного кодексу України та положень прикордонного контролю при перетинанні льотним складом Державного кордону України.

Завдання: Основними завданнями вивчення дисципліни «Митні правила і прикордонний контроль» - навчити курсантів правильно використовувати положення норм Митного кодексу на практиці, застосовувати отримані знання при підготовці та виконанні польотів:

1. Ознайомити курсантів з загальними положеннями Митного кодексу України.

2. Розглянути правовий режим організації повітряних перевезень.

Міждисциплінарні зв'язки Навчальна дисципліна «Митні правила і прикордонний контроль» займає важливе місце в системі професійної підготовки пілота. Вона базується на знаннях дисциплін Повітряне право та Людський фактор, та передує вивченню дисципліни «Міжнародні повітряні перевезення».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

1. Загальні поняття про Митний кодекс України.
2. Правильно використовувати положення норм Митного кодексу на практиці.
3. Застосовувати отримані знання при підготовці та виконанні польотів.

уміти:

1. Правильно використовувати положення норм Митного кодексу України на практиці.
2. Застосовувати отримані знання при підготовці та виконанні польотів.
3. Виконувати стандартні процедури при взаємодії в многочленному екіпажі.
4. Виконувати на практиці коди та сигнали, які використовує екіпаж в особливих випадках.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі транспорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів вивчення елементів транспортної системи і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов	
Фахові компетентності (ФК)	ФК-16	Здатність аналізувати і правильно оцінювати метеорологічний та аеронавігаційний стан в процесі підготовки до польоту та в польоті
	ФК-18	Здатність додержуватися правил обережності, фразеології радіо обліку і правил ведення радіозв'язку
	ФК-19	Своєчасно доповідати командиру повітряного судна в польоті про усі відхилення і несправності в роботі авіаційної техніки і устаткування повітряного судна і давати пропозиції з їх усунення
	ФК-20	Вживати за вказівкою командира повітряного судна заходи щодо забезпечення безпеки пасажирів та цілості повітряного судна, приймати рішення та дії відповідно до сформованого в польоті становища
	ФК-22	Знати керівні документи Міністерства транспорту України, Украавіатрансу, авіапідприємств, що

		регламентують діяльність цивільної авіації

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1 Митний кодекс України

Загальні положення. Митні правила оформлення документів. Митні процедури на авіатранспорті. Льотний режим митного контролю повітряного судна. Вимушена посадка ПС. Відповідальність працівників ЦА за порушення митних правил.

Тема 2 Прикордонний контроль

Юридична основа перебування працівників ЦА за кордоном. Документи та їх оформлення: закордонний паспорт та візи; медичний сертифікат про щеплення; валюта. Завдання на політ. Генеральна декларація. Прикордонний режим.

4. Структура навчальної дисципліни
4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема 1. Митний кодекс України	31	3	0	2	0	26	Лекційне заняття по темі 1, (2 год.) реферати (2 год.)
Тема 2. Прикордонний контроль	5	3	0	2	0	0	Лекційне заняття по темі 2, (2 год.)
Всього за семестр № 6:	**36**	**6**	**0**	**4**	**0**	**26**	**Залік**

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне оцінювання

Завдання, що виносяться на самостійну роботу курсанта	Література:
Тема 1. Митний кодекс України	

	Підготовка до контрольної роботи згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. **Перелік питань для самостійного вивчення:** 1 Еволюція митної системи в Україні 2 Зародження митно-тарифних відносин в Україні 3 Історія розвитку митної системи в Україні з IV-V століття до нашої ери 4 Поняття митниці стосовно митних дворів, застав із збору тамги або мита 5 Внутрішні мита Київської Русі **Перелік питань для самоконтролю:** 1 Коли був прийнятий Закон «Про єдиний митний тариф»? 2 Мета створення Закону "Про єдиний митний тариф"? 3 Скільки розділів та статей включає Закон "Про єдиний митний тариф"? 4 Митне оформлення гуманітарної допомоги **5** Митно-брокерська діяльність **Тестові завдання до 1 теми:** 1 Основним законодавчим актом з питань митної справи є: 1) Господарський кодекс; 2) Митний кодекс; 3) ЗУ ”Про єдиний митний тариф” 2 Система організації митної служби: 1) однорівнева; 2) дворівнева; 3) трехрівнева. 3 Митний режим відповідно до якого товари ввозяться на митну територію України для вільного обігу без обмеження строку їх перебування на цій території та можуть використовуватися без будь-яких митних обмежень. 1) реімпорт; 2) експорт; 3) імпорт. 4 Мито, яке нараховується у відсотках до митної вартості товарів та інших предметів: 1) адвалерне; 2) специфічне; 3) комбіноване. 5 Митному огляду не підлягають: 1) особистий багаж Президента країни і прямуючих разом з ним членів сім’ї; 2) особистий багаж депутатів Верховної Ради і членів Уряду України при перетині ними кордону в зв’язку з виконанням своїх депутатських або службових обов’язків; 3) вірно все вище викладене.	[1, 2, 4–6,9,12-14].

	6 Процедура розміщення товарів і транспортних засобів у визначений митний режим і завершення дії цього режиму: 1) митне оформлення; 2) митний контроль; 3) митна політика. 7 Декларантом може бути: 1) митний орган; 2) митний брокер; 3) правоохоронний орган. 8 З якого віку особа може бути притягнута до відповідальності за порушення митних правил: 1) 16 років; . 2) 17 років; 3) 18 років.	

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1	Митно-тарифна система за Козацької держави
2	Митна політика Російської імперії
3	Митна система України на початку XX століття
4	Характер і направленість митно-тарифної політики СРСР
5	Характеристика сучасного етапу розвитку митно-тарифної політики України
6	Виникнення і становлення державної митної служби в незалежній Україні
7	Єдиний митний тариф України.
8	Види і ставки мита
9	Функції комісія з питань координації прийому, транспортування, охорони і розподілу гуманітарної допомоги при Кабінеті Міністрів України
10	Митні процедури на авіатранспорті

6. Методи навчання

З метою забезпечення кращого засвоєння курсантами поточного матеріалу передбачається під час проведення лекції максимально тісно пов’язувати цей матеріал з реальним життям, наповнювати його конкретним змістом, відображати в ньому приклади з реальних ситуацій.

Для збільшення інтересу курсантів до процесу навчання і підвищення їх уваги передбачається провести дискусії за певними темами. При аналізі

найбільш гострих та проблематичних питань планується застосовувати метод “мозкового штурму”.

Окрім того, передбачається проведення проблемної лекції з використанням банку візуального супроводження, коли курсанти мають можливість розглянути ситуаційні вправи.

При проведенні занять за всіма темами передбачено організовувати бесіди по окремих питаннях теми, що розглядається на занятті, порівнювати теоретичний матеріал з реальними подіями, що відбуваються у цивільній авіації у світі та Україні, обговорювати найоптимальніші шляхи виходу із авіаційних подій за різних кліматичних умов, врахування людського фактору.

Під час самостійної роботи курсанти готують реферати, наукові роботи за актуальними темами, також передбачається, що курсанти після виконання їх готовлять доповідь для публічного обговорення в аудиторії та проведення дискусії або для участі у студентських наукових конференціях.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль (залік)

1. Дати визначення терміну "митна політика".
2. Назвіть головні функції митної політики
3. Що є головною метою митної політики?
4. Скільки рівнів в організаційній системі митної служби в Україні?
5. Дати визначення терміну "митне право".
6. Перелічити головні джерела митного законодавства.
7. Що визначає закон України "Про єдиний митний тариф"?
8. Що таке Єдиний митний тариф?
9. На що спрямований Митний кодекс України?
10. Що таке митний контроль?
11. Назвіть основні принципи митного контролю.
12. Що не підлягає митному огляду?
13. Назвіть основні форми здійснення митного контролю.
14. Назвіть спеціальні види митного контролю.
15. Назвіть види митних режимів.
16. Що таке імпорт товарів?
17. Що таке реімпорт товарів?
18. Що таке експорт товарів?
19. Що таке реекспорт товарів?
20. Що таке вантажна митна декларація (ВМД)?
21. Хто може бути декларантом?

22. Хто може бути митним брокером ?
23. Що містить ВМД (вантажна митна декларація)?
24. Товари, які ввозяться на територію України як гуманітарна допомога підлягають обов'язковому декларуванню чи ні?
25. З якого часу стягуються митні збори за перебування гуманітарних вантажів під митним контролем?
26. Дайте визначення поняття «Митна вартість»
27. За що стягуються митні збори?
28. Назвіть види мита за методом нарахування
29. Визначте види мита за напрямами
30. Назвіть дві системи визначення митної вартості
31. Назвіть форми правоохоронної діяльності митних органів
32. Визначите поняття «Порушення митних правил»
33. Хто може бути суб'єктом відповідальності за порушення митних правил?
34. Назвіть обставини, що пом'якшують відповідальність за порушення митних правил
35. Назвіть обставини, що обтяжують відповідальність за порушення митних правил
36. Назвіть основні види стягнень за порушення митних правил
37. Що включає провадження у справі про порушення митних правил?
38. На який час допускається адміністративне затримання
39. Протягом якого часу правопорушником або його адвокатом може бути оскаржена постанова митного органу про накладення стягнення?

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок курсантом з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національної системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Коледжу враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Студент, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\textit{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} = (\ \textit{Результат навчальних занять за семестр} + \textit{Результат самостійної роботи за семестр}\ ) / 2 \ ) * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструються в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображуються у відомостях обліку успішності, навчальних картках курсантів (студентів, слухачів), екзаменових книжках.

Присутність курсантів на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова. Якщо студент не з'явився на підсумковий контроль (залік), то

науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (заліку), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності студентів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

Підсумкові бали навчальної дисципліни	=	***Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)***	+	***Кількість балів за підсумковим контролем***

Курсант, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (залік) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється на відділенні авіаційного транспорту, електроенергетики і управління Коледжу. Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Курсантам, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Курсанти, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Коледжу. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Коледжу.

Вимоги до курсантів щодо засвоєння змісту навчальної дисципліни:

Робота під час навчальних занять	**Самостійна та індивідуальна робота**	**Підсумковий контроль**
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	**Оцінка за національною шкалою**	**Оцінка за шкалою ECTS**	
		Оцінка	**Пояснення**
90 – 100	Відмінно ("зараховано")	A	**„Відмінно"** – теоретичний зміст курсу освоєний **цілком,** необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, **всі**

			навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, **виконані** в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82 – 89	Добре (“зараховано”)	B	**„Дуже добре”** – теоретичний зміст курсу освоєний **цілком**, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом **в основному** сформовані, **всі** навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, **виконані**, якість виконання **більшості** з них оцінено числом балів, близьким до **максимального,** робота з двома-трьома незначними помилками.
75 – 81		C	**„Добре”** – теоретичний зміст курсу освоєний **цілком**, практичні навички роботи з освоєним матеріалом **в основному** сформовані, **всі** навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, **виконані**, якість виконання **жодного** з них **не оцінено мінімальним** числом балів, деякі види завдань виконані **з помилками,** робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
68 –74	Задовільно (“зараховано”)	D	**„Задовільно”** – теоретичний зміст курсу освоєний **неповністю**, але **прогалини не носять істотного** характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом **в основному** сформовані, **більшість** передбачених програмою навчання навчальних завдань **виконано, деякі** з виконаних завдань містять **помилки,** робота з трьома значними помилками.
60 – 67		E	**„Достатньо”** – теоретичний зміст курсу освоєний **частково, деякі** практичні навички роботи **не сформовані, частина** передбачених програмою навчання навчальних завдань **не виконана,** або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до **мінімального**, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
35–59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	**„Умовно незадовільно”** – теоретичний зміст курсу освоєний **частково**, необхідні практичні навички роботи **не сформовані, більшість** передбачених програм навчання, навчальних завдань **не виконано**, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до **мінімального**; при **додатковій самостійній** роботі над матеріалом курсу **можливе підвищення якості** виконання навчальних завдань (**з можливістю повторного складання**), робота, що потребує доробки
1–34		F	**„Безумовно незадовільно”** – теоретичний зміст курсу **не освоєно**, необхідні практичні навички роботи **не сформовані, всі виконані** навчальні завдання містять грубі **помилки, додаткова самостійна** робота над матеріалом курсу **не приведе** до значимого **підвищення якості** виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література:

1. Конституція України.
2. Митний кодекс України.
3. Закон України "Про Єдиний митний тариф".
4. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність».
5. Гребельник О.П. Основи митної справи: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 600с.

6. Дудчак В.І., Мартинюк О.В. Митна справа: Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2002. – 310с.
7. Пашко П.В. Основи митної справи в Україні: Підручник . – К.: Знання, 2008. – 651с.
8. Ківалов С.В., Кормич Б.А. Митна політика України: Підручник. - Одеса: «Юридична література», 2002. – 255с.
9. Ємченко І.В., Закусілов А.П. Методи і технічні засоби митного контролю: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 432с.
10. Шершун А.А. Митне оформлення товарів та транспортних засобів: Навчально-мето

Додаткова література:

11. Кримінальний кодекс України.
12. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
13. 2Діхтієвський П.В., Шаповалов Д.В. Митне право: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: КНЕУ, 2008. – 153с.
14. За ред.. П.В. Пашка. Порядок заповнення вантажної митної декларації: Посібник. – К.: Знання, 2005. – 399с. – (Митна справа в Україні).
15. Писарєв В.А., Рождественський О.В., Чечель М.М., Пашко П.В., За ред. М.М. Каленського, П.В. Пашка. Митний контроль на автомобільному транспорті. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2003. – 189с. – (Митна справа в Україні).
16. Республіканський журнал «Митний брокер», видавництво «Панорама».

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

17. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua